

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Український центр наукової медичної інформації
та патентно-ліцензійної роботи
(Укрмедпатентінформ)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

ПРО НОВОВВЕДЕННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

№ 46 - 2020

Випуск № 13 з проблеми
«Стоматологія».

Підстава: рішення проблемної
комісії «Стоматологія»,
протокол № 63 від 23.12.2019 р.

НАПРЯМ ВПРОВАДЖЕН
СТОМАТОЛОГІЯ

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІНІМАЛЬНО
ІНВАЗИВНИХ ТЕХНІК ПРЕПАРУВАННЯ ТВЕРДИХ ТКАНИН ЗУБІВ

УСТАНОВИ-РОЗРОБНИКИ:

УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА
СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ

А В Т О Р И:

к.мед.н., доц. І.Я. МАРЧЕНКО,
д.мед.н., проф. І.М. ТКАЧЕНКО,
к.мед.н., доц. М.А. ШУНДРИК,
к.мед.н., доц. З.Ю. НАЗАРЕНКО,
ас. Я.Ю. ВОДОРІЗ

УКРМЕДПАТЕНТІНФОРМ
МОЗ УКРАЇНИ

Суть впровадження: встановлення необхідного технічного забезпечення різних способів та етапів виконання мінімально інвазивних технік препарування твердих тканин зубів.

Пропонується для впровадження в лікувально-профілактичних установах практичної охорони здоров'я (обласних, міських, районних) стоматологічного профілю перелік оснащення, технічних пристроїв, мікроборів та аксесуарів для проведення доступу та безпосередньо етапів виконання технік М.І.-препарування, розроблений на кафедрі пропедевтики терапевтичної стоматології Української медичної стоматологічної академії МОЗ України.

Інформаційний лист є фрагментом НДР кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології Української медичної стоматологічної академії: "Морфофункціональні особливості тканин ротової порожнини і їх вплив на проведення лікувальних заходів і вибір лікувальних матеріалів" держреєстрація № 0115U001112, 2015 – 2020 рр.

Мінімально-інвазивне препарування все ширше впроваджується у практику лікарів-стоматологів при лікуванні уражень твердих тканин зубів. Такий вид препарування є основою М.І.-therapy (від англ. Minimal Intervention Treatment – мінімально інвазивне лікування) та передбачає використання нових щадних способів та технік препарування. Даний підхід в стоматології в Україні використовуються нещодавно, не має чітких рекомендацій щодо технічного забезпечення його проведення.

При класичному препаруванні найчастіше використовують механічний спосіб з застосуванням традиційних алмазних та твердосплавних борів, екскаватора. Мінімально інвазивне препарування потребує інших більш щадних способів: механічний з використання борів для мікропрепарування, ультразвуковий, повітряно (водно)-абразивний, лазерний.

Інструменти для мінімально інвазивного препарування мають значні відмінності від класичних борів. Це бори з маленькою робочою частиною різної абразивності і тонкою шийкою для більш точного висічення твердих тканин, створення мінімальних порожнин і максимального збереження здорової тканини зуба, покращення візуалізація під час препарування.

Традиційна номенклатура борів у своєму розпорядженні має лише кілька прийнятних для даної мети інструментів - це кулясті твердосплавні та алмазні бори розміру 008 та 010, діаметр яких складає 0,8 та 1мм відповідно. Мінімальний розмір порожнини, яку можна створити даними борами, буде становити 1-3 мм і більше. На сьогоднішній день це суттєво перевищує мінімально можливий і необхідний обсяг препарування. Ширина щілиноподібної фісури (тип 3), наприклад, становить близько 0,1 – 0,3 мм. Тобто застосування в процесі препарування кулястого бору 010 призведе до перерозширення і втрати здорових тканин зуба.

Передбачувані результати можна отримати лише при використанні борів розмірами 000, 003, 007, 008, 009. Як правило вони входять до наборів різних за формою та розмірами борів для мікропрепарування: Set 4337 укомплектований борами 830M.314.012, 830RM.314.009, 838M.314.007, 889M.314.007,

953AM.314.014, 953M.314.014; Set 4337F з борами 8830M.314.012, 8830RM.314.009, 8838M.314.007, 8889M.314.007, 8953AM.314.014, 8953M.314.014); набір Федерико Феррариса (Federico Ferraris LD1373) укомплектований борами 10839.314.014, 5862.314.012, 830.314.007, 8801.314.018, 8858.314.010, 9401.204.030, 9402.204.030, 9933L3.000, H1.314.003, H1SEM.204.010, H1SEM.204.016; набір Dr. A. Sapelyuk K59.314.010, 8838M.314.007, 8830RM.314.009, 8953M.314.014, H1.205.008, H1SM.205.010; "Micro Prep Set" фірми "Busch" (Німеччина), твердосплавні бори Fissurotomy Original (0,4×1,1×2,6 мм) (діаметр вузької, широкої частини конуса і довжина, відповідно), Micro NTF (0,4×0,7×2,6 мм) і Micro STF (0,3×0,7×1,5мм) фірми "SSWhite". Останній призначений для енамолопластики, препарування фісур тимчасових зубів, пігментованих фісур постійних премолярів і молярів без наявності ознак каріозного процесу.

Мікроінвазивне препарування крім обов'язкового застосування мікроборів передбачає використання додаткового обладнання: застосування ультразвукового апарату зі спеціальними насадками для розширення вхідного отвору та обробки країв каріозної порожнини: E8, E9, P3D, P4D, E3D, E4D, E5D, SB1, SB2, SBL, SBR. Так, для технік Slot-препарування та горизонтального тунелю доцільно використовувати насадку SBL – насадка с алмазним напленням з кінчиком у вигляді напівсфери, повернутим на 45° вліво для обробки каріозної порожнини зуба без ризику пошкодження сусіднього зуба, для препарування емалі на проксимальних контактах, а також направленою препарування при створенні ендодоступу.

Використання стоматологічного мікроскопа (збільшення 3,5-25) або бінокулярних лінз із збільшенням від 3,5 до 5,5 полегшує роботу лікаря та сприяє більшій точності препарування.

Висновок. Таким чином, на сьогоднішній день концепція мінімально інвазивного лікування карієсу зубів стає стандартом сучасної стоматології. Диференційований підхід до вибору борів, ультразвукових насадок для різних технік М.І.-терапії дасть змогу уникнути ускладнень і збільшити ефективність надання стоматологічних послуг.

За додатковою інформацією з проблеми звертатися до авторів листа: Українська медична стоматологічна академія МОЗ України, кафедра пропедевтики терапевтичної стоматології, (0532) 63-56-77.